SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 102. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 31, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го ТРАВНЯ 1990 Ч. 102. РІК XCVII.

ВИБІР КОМІСІЙ, ПРИВІТИ ТА ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ, СЛОВО Е. ДЕРВІНСКОГО ВИПОВНИЛИ ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД КОНВЕНЦІЇ УНС

Балтимор, Мд. — Другого дня нарад 32-ої Конвенції УНСоюзу на залі були присутні 298 делеґатів, які обрали спершу три конґресові комісії. До Виборчої комісії увійшли: Степан Чума, Микола Бобечко, Авґустин Рудник, Лев Боднар, Володимир Янів, Мирон Ґрох, Михайло Юзенів, Богдан Одежинський, Степанія Геврик, о.д-р Павло Баб'як, Григорій Корбяк, Марія Гнатик, Михайло Нич, Катерина Назарк.

Секретарська комісія була обрана в такому складі: Тетяна Сілецька, Михайло Сорока, Данута Ясінська, Роман Припхан, Володимир Гетьманський, Роман Куропась. Комісію просьб і скарг обрано з таких осіб: Марія Кульчицька, Василь Євтушенко, Володимир Лучків, Володимир Василенко, Михайло Карачевський. В цей спосіб закінчено вибір усіх комісій, що працюють під час Конвенції.

Наради 32-ої Конвенції у вівторок, 29-го травня, відкрив її предсідник П. Саварин і попросив свого заступника Василя Колодчина відчитати українською мовою привіти від Владик і проповідників різних українських віровизнань, як також усіх провідних українських організацій, що наспіли на Конвенцію.

Окремо привіт від Конґресу Українців Канади, підписаний головою д-ром Дмитром Ціпивником, відчитав директор бюра УНСоюзу на Канаду мґр Іван Геврик. Відтак заступник предсідника нарад І. Ґавалюх відчитав ряд привітів англійською мовою — від конґресменів, сенаторів та від американських установ. Після відчитання письмових привітів предсідник Конвенції П.Саварин попросив до усного доповнення звіту члена Головної Контрольної Комісії Анатоля Дорошенка, який з приводу вінчання сина приїхав на Конвенцію щойно у понеділок пізнім вечором.

В дальшому приступлено до дискусії над звітами Головного Екзекутивного Комітету, головних радних та Котрольної комісії. В дискусії забирали голос, як теж ставили запити такі делеґати: Лев Боднар, Василь Ліщинецький, Іван Телюк, Мирон Сірий, Василь Шаран, Михайло Каркоць, Михайло Снігурович, Іван Скальчук, Авґустин Рудник, Володимир Янів, Степан Куропась, Зенон Боднарський, Франко Стубань, Роман Припхан, Йосип Лисогір, Ольга Марущак, Василь Лучків, Іван Винник, Степан Ґоляш.

У передполудневих годинах особисто привітала Конвенцію конґресмен із стейту Мериленд Гелен Деліч-Бенклі, яка підкреслила у своїх теплих словах, що вона походить зі сербського роду, вміє читати кирилицею та тим може розуміти українську пресу.

Дискусія над звітами, яка виповнила львину частину другого дня, зосереджувалася на справах організаційних, подіях в Україні, потребі створення бюра „Свободи" в Україні, братської діяльности та промощування шляхів для молодших поколінь в рамках діяльности УНСоюзу.

На початку пополудневої сесії Конвенції предсідник П. Саварин представив присутнім прибулого на наради мґра Юрія Шимка, голову секретаріяту СКВУ та свого наслідника на цьому відповідальному пості, а рівночасно делеґата на 32-гу Конвенцію, який з того приводу і сів поміж делеґатами на залі.

Після привітання Ю. Шимка предсідник попросив до відповіді поодиноких членів Головного Уряду УНСоюзу. Відповідали вони в такому порядку: В. Дідюк, Андрій Кейбіда, Е. Іванців, Тарас Шмаґала, Нестор Олесницький, А. Дорошенко і Уляна Дячук. Дальші відповіді залишено до чергового дня нарад.

Е. ДЕРВІНСКІ ПЕРЕДБАЧАЄ ОСЯГНЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ

У вівторок, 29-го травня, на початку пополудневих нарад на 32-ій Конвенції УНСоюзу виступив Е. Дервінскі — представник американського Уряду, перший секретар Департаменту у справах ветеранів, якого представив делеґатам головний радний УНС Тарас Шмаґала, що також представляв конґресменку Гелен Деліч-Бенклі.

Е. Дервінскі — великий ентузіяст акції поневолених народів. Саме на цій темі він зупинився у своєму привітальному слові, зробивши при тому також аналізу політики ЗСА у відношенні до совєтського бльоку, яка, на його думку, була від початку обережна, але тепер виявилася дуже прихильною. На його думку, теперішні зміни і поворот до демократизації в Східній Европі — це процес, якого вже не можна завернути та вказує на те, що комунізм провалився як система і як ідеологія. Коли деякі журналісти цей провал пояснюють економічним станом — це не зовсім вірно, бо, на думку Е. Дервінского, першу ролю грає націоналізм в поодиноких поневолених народів, що тепер віджив з цілою силою. Він вказав на релігію як важливий чинник у національному збереженні і тим треба пояснити стремління Москви розпалити тепер в Україні ненависть між Українською Православною і Українською Католицькою Церквами. Тому Е. Дервінскі остерігає, щоб українці не піддавалися провокаціям комуністичних сил.

Е. Дервінскі підкреслив, що в Гельсінкських Угодах ясно поставлене самовизначення народів як підстава і це самовизначення важливе тепер для дальшої політики України та її стремліннях до незалежности. Він однак закликав до обережности, такої, яку втримав Уряд ЗСА, а старатися повільним леґальним способом здобувати Україні незалежність. У своєму слові він звернув увагу на те, що зворотною точкою для українських стремлінь була трагедія у Чорнобилі, після якої уряд СССР не лише не дав допомоги, але заборонив її дати іншим країнам.

Аналогічним випадком був також землетрус у Вірменії, після якого цілий світ був готовий допомогти, однак Москва цієї допомоги не хотіла допустити. Ці два випадки, які струснули населенням обидвох країн, — отрясли їх також із довголітнього поневолення та дали почуття, що прийшов час стати в обороні своєї незалежности та самобутности.

ПРОДОВЖЕННЯ СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Раннє засідання 22-го травня дещо незвичне. Головуючий нагадав присутнім і всім, хто слухав пряму трансляцію по радіо, що 22-го травня є днем перепоховання Тараса Шевченка на української землі і надав слово Іванові Драчеві. Голова Руху запросив всіх бажаючих народних депутатів по закінченні засідань взяти участь у вшануванні цього дня біля пам'ятника Тарасові. Варто зазначити, що традицію урочисто відзначати цей день після сімнадцятирічної перерви відродили у 1988 році активісти київських незалежних громадських об'єднань, більшість з яких нині складає кістяк столичної організації Української Республіканської Партії. Депутати вставанням вшанували пам'ять поета. Відтак розпочалося дальше обговорення тимчасового правильника.

По якомусь часі один із депутатів зауважив, що таким темпом роботи сесія обговорюватиме правильник більше місяця. На це відповів голова львівської Обляди Вячеслав Чорновіл. На закид у навмисному затягуванні роботи сесії він запротестував проти того, щоб сесію підганяли, не даючи обговорити вкрай важливі для дальшої діяльности питання, і нагадав ті ганебні часи, коли спеціально дібрані і призначені згори до Верховної Ради доярки та свинарки бездумно проштамповували будь-яке рішення.

Цей вислів, можливо, не дуже вдалий, привів до чергової кризи. Він дуже не сподобався одному з депутатів, який вирішив, що В. Чорновіл образив усіх доярок. З криком „Моя мати була дояркою , я протестую" Олександер Бандурка начальник харківського обл управління внутрішніх справ встав зі свого місця і підбіг до мікрофону. У приміщенні Верховної Ради здійнявся неймовірний галас, почулися вигуки „Ганьба Чорноволу", „Хай вибачиться". Більшість депутатів звелося з місць, галас збільшився, особливо коли В. Чорновіл підійшов до трибуни, бажаючи дати пояснення. Однак головуючий досить вправно вийшов зі скрутної ситуації, не надавши нікому слова, у тому числі й Чорноволу, який просив дати йому можливість пояснити свою позицію. Депутати повернулися до роботи. Немає сумніву, що цей вислів не раз буде згаданий і Чорноволові, і в всьому Демократичному Бльокові реакційною частиною депутатського корпусу та представниками парт апарату.

Обговорювалося тривалий час питання щодо внесення до тимчасового правильника питання про порядок відкликання голови ВР республіки.

Пропозиція поставити на поіменне голосування питання про неприпустимість поєднання головою Верховної Ради двох посад, що її висунув Михайло Горинь, викликала цілу зливу виступів, заперечень, реплік, контрпропозицій. Усі депутати та й виборці розуміють про що йдеться — про концентрацію влади в одних руках, про монополію на владу, яка належатиме одній особі, а саме — секретареві ЦК КПУ В. Івашкові. Дехто вважає, що можлива ще одна кандидатура — другий секретар ЦК КПУ Гуренко. Після того, як головуючий, на думку депутатів Демократичного Бльоку, порушив процедуру ведення сесії і не виніс пропозицію на голосування, частина демократів на знак протесту вийшла з залі. Під час наради, зібраної негай-

(Закінчення на стор. 4)

Помер д-р О. Баран

Ню Йорк.— У вівторок, 29-го травня помер на 83-му році життя загально люблений та відомий, особливо зі своєї довголітньої практики в українській дільниці Ню Йорку, лікар та видатний український громадянин д-р Остап Баран.

Покійний залишив в смутку дружину Зеновію, дочку Любу з чоловіком Юрієм Заславець і синами Корнилом і Данилом Чорніями, сина д-ра Андрія з дружиною Єлисаветою, як також численну родину в Україні і ЗСА.

Панахиди відбудуться в четвер 31-го травня і в п'ятницю , 1-го червня в Ню Йорку у похоронному заведенні Петра Яреми, при 129 7-ма вулиця, о год. 7:30 вечора.

Похоронні відправи розпічнуться у похоронному заведенні в суботу 2-го червня о год. 9:30 ранку, а відтак о год. 10-ій в УКЦ св. Юра.

Тлінні останки Покійного спочинуть на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Відбулася наукова конференція про гласність і перебудову

Квебек (ОУПС). — Тут в університеті Ляваль відбулася в днях 16-17-го травня всеканадська конференція французьких науковців, згуртованих у Асоціяції для наукового розвитку, на тему „Гласність і перебудова в СССР: дотеперішній балянс".

В конференції взяли участь франкомовні професори й науковці Канади з університетів Ляваль, Монтреаль, Оттава, Квінс і інших.

На окреме запрошення організаційного комітету під головуванням проф. Лайонела Менія у цій конференції взяв участь проф. Ярослав Рудницький, який виголосив по-французьки доповідь на тему „Гласність — так, національна перебудова — ні в політиці М. Ґорбачова". В ній він подав аналізу національного питання в СССР з окремою увагою на теперішню ситуацію в Прибалтиці, Україні, Грузії і інших республіках.

Центр Української Культури починає восьмий сезон

Гантер, Н.Й. (Р. Юревич) — Незабаром — літо, а з ним і відкриття музичного сезону в Центрі Української Культури (ЦУК), що в невеличкому містечку Гантер у Кетскільських горах. Цього дня з нетерпінням чекають аматори музики, а їх з кожним роком стає все більше. Цьогорічний сезон — восьмий у мистецькій історії ЦУК, єдиній установі в діяспорі, яка займається популяризацією української клясичної музики.

Мистецький керівник Центру Української Культури в Гантері композитор Ігор Соневицький у редакції „Свободи".

Протягом літа у „ґуцульській" Ґражді — приміщенні при церкві св. Івана Хрестителя щосуботи, а іноді і в неділі, відбуваються концерти найкращих українських професійних виконавців з різних ділянок музичного мистецтва. В таких концертах виступали оперний співак світової слави Павло Плішка з Метрополітальної опери та Андрій Добрянський з тієї ж опери, Марта Кокольська-Мосійчук та Степан Шкафаровський з Ситі опери з Ню Йорку, відомі піяністи Юліяна Осінчук і Тома Гриньків, співаки Христина Липецька і Ед Іванко, вокальні, камерні ансамблі. А торік у Ґражді вперше виступили з концертами гості з України — видатний піяніст Олександер Слободяник, скрипаль-віртуоз Олег Криса та піяністка Тетяна Чекіна.

Хоч до початку першого концерту залишається цілих два місяці, до редакції щоденника „Свобода" завітав мистецький керівник Центру Української Культури Ігор Соневицький — композитор, музикознавець, диригент, дійсний член Української Вільної Академії Наук і Наукового Товариства ім. Шевченка. Він розповів про творчі пляни, ініціятиви, про те, що нового підготовили організатори імпрез у новому сезоні. І так, перше запитання до мистецького керівника ЦУК І. Соневицького:

(Закінчення на стор. 4)

ВИСТУП „ВОЛОШОК" У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Тут, в неділю, 3-го червня, відбудеться концерт українського танцювального ансамблю „Волошки". Початок виступу о год. 3-ій по полудні в залі театру історичного музею, Делавар та Волнат вул.

ДОПОВІДЬ Р. ОСІНЧУКА

Ню Йорк. — Український Літературно-Мистецький Клюб влаштовує в п'ятницю, 1-го червня , доповідь д-ра Романа Осінчука „Чорнобиль — таємниче живо смерти". Імпреза відбудеться в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга аве. Початок о год. 7-ій вечора.

Литовці просять допомоги

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Литовсько-американська громада надіслала листа-звернення на адресу „Свободи" із закликом допомогти Литві, яка опинилася у скрутному становищі в наслідок економічної бльокади. Як відомо, Москва надіється примусити литовський народ відмовитися від ідеї самостійности.

В лікарнях Литви відчувається великий брак основних ліків, приладів, хірурґічних інструментів, харчування для немовлят. Бльокада загрожує в першу чергу хворим та дітям.

Українцям, як і всім іншим національним меншостям, які страждають під московською надвладою, добре відомі ганебні методи совєтської влади для придушення будь-якого спротиву.

Раймонд Слізис від імени литовсько-американської громади висловив надію, що українська діяспора підтримає литовців у їх надзвичайно важкий та вирішальний час. „Совєтська бльокада загрожує життю всіх мешканців Литви, — говориться у зверненні. — Допоможіть Литві пережити кризу!"

Пожертви, які можна відтягати від податку, надсилайте на адресу: Lithuanian American Community 86-21 114th Street, Richmond Hill, New York 11418.

ДОПОВІДЬ Т. ШТАНКОВОЇ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство влаштовує в неділю, 3-го червня, доповідь архівістки Центрального Державного Історичного Архіву у Львові Тетяни Штанкової на тему: „Обговорення архіву Митрополита Андрея Шептицького у Львові". Доповідь відбудеться в домі НТШ, 63 Четверта аве. між 9-ою і 10-ою вул. Перед доповіддю — кава і солодке. Початок о год. 1:30 дня.

ЄЛЬЦИНА ОБРАЛИ НА ПРЕЗИДЕНТА РСФСР

Москва. — Тут продовжується сесія Верховної Ради Російської федерації. У вівторок, 29-го травня, учасники сесії 535 голосами, на чотири більше ніж потрібно було, обрали на пост президента РСФСР Бориса Єльцина, який дотримується демократичних поглядів і має намір прискорити перебудовні процеси.

Як стало відомо, в минулий вівторок, 23-го травня, Єльцин виступив з промовою на сесії, вимагаючи суверенітету для РСФСР. Промову цю газети обійшли мовчанкою, а в середу, 23-го травня совєтський президент Міхаїл Ґорбачов виступив на сесії з гострою критикою Єльцина, заявивши, що він хоче „відлучити Росію від соціялізму" і створити на території Росії кілька республік. У відповідь Б. Єльцин виступив на пресовій конференції, заперечивши твердження, що він має намір вивести РСФРС із складу СССР.

В п'ятницю, 25-го травня відбулося таємне голосування, в результаті якого Єльцин не добрав 24 голоси. Його суперником мав бути нинішній голова Ради міністрів РСФСР А. Власов, якого вважали ставленником Ґорбачова, але він зняв свою кандидатуру, не пояснюючи причин.

Совєтська пресова аґенція ТАСС 28-го травня повідомила, що в ленінградській газеті „Смена" 19-го травня надруковано повідомлення В. Мєзєнцева, що до пресового центру Міжреґіональної депутатської групи надійшла інформація про причетність КҐБ до аварії літака, на якому Борис Єльцин летів у Барсельону.

В літаку, який був уже в повітрі, відмовило навіґаційне обладнання, вилучилось енерґопостачання, не піднялося шасі. Коли всіх пасажирів пересадили в інший літак, то і з ним сталося щось подібне. Довелося знову пересаджувати людей.

Як зазначає Мєзєнцев, пресовий центр МДГ не дістав підтверджень, отже не може стверджувати причетність КҐБ до цих неполадок з літаком. Однак, пише Мєзєнцев, багато матеріялів, які вони отримують, підтверджують одну істину — коли йдеться про владу, апарат не зупиняється ні перед якими методами.

Комітет державної безпеки негайно заперечив причетність працівників до замаху і звернувся до прокуратури СССР з вимогою норушити справу проти редакції газети „Смена", звинувачуючи їх в наклепі.

Тим часом у вівторок, 29-го травня , на сесії в Москві знову висунули кандидатуру Власова як альтернативу до кандидатури Єльцина. В результаті третього туру голосування переміг Б. Єльцин, що, очевидно, зіпсувало настрій М. Ґорбачову перед самою його поїздкою до Канади і ЗСА. Цілком можливо, що невдала спроба Ґорбачова гострою критикою підірвати авторитет Єльцина викликала протилежну реакцію і Єльцин з тріюмфом переміг своїх суперників Власова та Цоя, керівника одного з кооперативних концернів.

Б. Єльцин народився 1931 року в Свердловській області, став інженером, а через кілька років почав працювати в партійних органах. З 1985 року його перевели до Москви, де кар'єра його швидко росла. Тепер Єльцин обіцяє здійснити реформи без підвищення цін.

М. ҐОРБАЧОВ ЗУСТРІВСЯ З Б. МАЛРУНІ

Оттава. — У вівторок, 29-го травня, сюди прибув совєтський генеральний секретар і президент Міхаїл Ґорбачов, який провів у Канаді 29 годин і відлетів у З'єднані Стейти Америки у другій половині дня в середу, 30-го травня.

Незабаром після прибуття М. Ґорбачов зустрівся з прем'єр-міністром Канади Браєном Малруні. Як повідомляють канадські офіційні особи, два лідери обговорювали протягом чотирьох годин широке коло міжнародних проблем.

Б. Малруні зустрівся з М. Ґорбачовим шість місяців після того, як вони бачилися у Москві. Аґентство Ассошіейтед Пресс нагадує, що Малруні став першим за 18 років канадським прем'єром, який відвідав Совєтський Союз.

У поїздці М. Ґорбачова супроводжує його жінка Раїса, міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе, заступник голови Ради міністрів СССР Юрій Маслюков та багато інших осіб.

Коментатори називають 29-годинне перебування Ґорбачова у Канаді „полегшеним", яке ставить за мету привикнути до восьмигодинної різниці в часі між Москвою і східніми районами Північної Америки.

Генеральний секретар М. Ґорбачов прибуває до Вашінґтону в середу увечорі. Зустріч на вершинах офіційно почнеться у четвер, 31-го травня.

ВИСТУП Б. ТИМОШЕНКА В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Лос Анджелес. — Відділ Народного Фронту допомоги Україні влаштовує в неділю, 3-го червня, виступ члена Секретаріяту Руху і Спілки Письменників Бориса Тимошенка на тему: „Рух — єдність, шлях до незалежности". Початок виступу о год. 1-ій по полудні в залі Українського Культурного Осередку, 4315 Мелрос аве.

ЛЮТНЕВЕ ЧИСЛО ЩОМІСЯЧНОГО журналу „Новий мір" був останнім, який отримали передплатники. З друку досі не вийшло березневе число, і невідомо, коли вийдуть інші. Як стало відомо „Новий мір" не має паперу. „Всяке сміття друкується у нас тоннами, а журналові — такому популярному як наш, не вистачає паперу", — сказав кореспондентові газети „Вашінґтон Пост" один із співробітників редакції „Нового Міра". Редактор відділу прози Вадим Борисов заявив: „У нашому випадку перебудова і гласність провалилися".

В ТОЙ ЧАС ЯК З Гонґ Конґу виїжджають тисячі багатіїв, вивозячи свої капітали до Кандади та переносячи свої кампанії на Багами, японські фірми інвестують до цього міста. Як відомо, в 1997 році Великобританія поверне Гонґ Конґ Китаю. Але, як видно, японцям це не стоїть на перешкоді. Вони вбачають великі потенціяльні можливості побудови великої бази для торгівлі з Китаєм у майбутньому десятилітті. В минулому році Японія інвестувала в Гонґ Конґу понад двох більйонів долярів, в загальному японські інвестиції тут нараховують 8 біл. що перевищує їх інвестиції в ЗСА.

В ЗВ'ЯЗКУ З РІЗКИМ підвищенням цін за останніх вісім місяців на вісім відсотків на харчові продукти більше як половина стейтів зменшила приділ жінкам і дітям, які живуть за рахунок державної допомоги. Федеральна влада надає допомогу бідним жінкам та дітям, встановивши спеціяльну програму п.з. Спеціяльна додаткова харчова програма для жінок, немовлят і дітей. Згідно з цією програмою велфер отримує 4,5 міл. жінок та дітей, з яких є майже одна третя частина всіх новонароджених дітей країни.

БІЛЬШІСТЮ ГОЛОСІВ 52 проти 48 Сенат прийняв законопроєкт, який забороняє виробництво та імпорт автоматичної зброї. Заборона стосується таких видів зброї, як: „Норинко" та „Митчел" американського виробництва, „Калашніков" — совєтського, „Узи" та „Галиль " — ізраїльського, „Беретта" — італійського та інші. Згідно з коментарями аґенції АП, це рішення було прийняте в світлі наміченої Конґресом підсиленої боротьби із злочинністю й тероризмом в Америці.

В СУБОТУ, 27-ГО ТРАВНЯ, в Румунії почався суд над сином колишнього диктатора Ніколае Чаушеску, який звинувачується у вбивстві 89-ти учасників демонстрації в Сібіу під час революції в грудні минулого року. 38-літній Ніку Чаушеску особисто дав розпорядження стріляти по мирних демонстрантах. Йому загрожує довічне ув'язнення.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster. Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Літні табори чекають на українських дітей

Якось уже від довгих років проживання на терені ЗСА прийнявся звичай, що після свята Дня Пам'яті, в якому тут згадують усіх померших, ми повертаємося до життя і це до нового життя, яке кипить в тих, що щойно недавно до нього вступили або саме розвивають крила до повного життьового лету. Це зобумовлене часом і обставинами, бож до місяця закінчиться наука у всіх школах і наша дітвора та молодь розпічне заслужені літні вакації. І саме з тими вакаціями насувається уже тепер у кожної української родини питання — як їх використати якнайкраще, як дати нашим дітям це, що вони найбільше потребують.

Цього особливого 1990 року ми всі стоїмо під впливом подій, які зайшли чи далі заходять на Україні та це має не абиякий вплив на наші особисті літні пляни. Іде жива виміна поміж материком а еміґрацією — десятки прогульок із терену ЗСА на Україну заповнені вже сьогодні тими, що бажають відвідати батьківщину і сотні членів родин чи визначних громадян із України приїжджають на відвідини північноамериканського континенту. І між одними і другими трапляються зовсім молоді особи, а то і діти — але у великій меншості. Які на це складаються причини — нам невідомо — однак можемо із певністю ствердити, що більшість дітей та молоді українських родин з терену ЗСА літом 1990 року буде перебувати тут, так як це було попередніми роками. А з цією дійсністю — щороку актуальне питання: що і як робити і цим разом стоїть одвертим перед сотнями українських родин, що мають дітей у шкільному віці.

Відповіддю на це є десятки різних українських літніх таборів для саме цих усіх дітей, що через цілий шкільний рік живуть в американському середовищі і лише два місяці в році мають справжню нагоду бути протягом декількох тижнів у середовищі своїх українських однолітків. Ось широко відкриті брами Союзівки, оселі Українського Народного Союзу дають змогу перебувати там молоді кожного віку. Вже вдруге організовані і популярні табори для пластових пташат збирають тих наймолодших на два тижні гри, пісні та спільного життя, довголітні відомі із свого професійного рівня відбуваються там тенісові табори, танцювальні, приїздить дітвора на відпочинкові табори. В поблизу Союзівки на оселі СУМА ціле літо відбуваються табори для різного віку та зацікавлення, недалека пластова „Вовча Тропа" довгі роки славна із своїх численних літніх таборів. Улюблений українцями Ґантер, що так нагадує Карпати є місцем щорічних вишкільних таборів для пластових виховників, а Ґлен Спей став постійним осідком танцювальних та спортових таборів.

Це тільки декілька прикладів на східньому побережжі ЗСА — але усюди там, де осіли більшою кількістю українці, находяться місця чи оселі, де молодечі організації Пласту, СУМА ОДУМ мають ряд можливостей спільного таборування для української молоді.

Але чи користується наша молодь достаточно тими можливостями? Ми, на жаль, не переводимо загальної статистики, але слідкуючи за звітами поодиноких організацій можемо ствердити, що в таборах перебуває ледве 20-25 відсотків молодого українського покоління. А де інші? Чи довгими літніми днями просиджують при телевізійному апараті? Чи включаються у життя „на вулиці" своїх американських однолітків? Чи годинами пролежують бездільно на побережжі моря, прислуховуючись до голосної музики „рок"?

Літні українські табори чекають на них усіх а чи вони туди поїдуть залежить тепер від батьків.

НАПЕРЕДОДНІ СВЯТКУВАННЯ Дня Пам'яті американців, які загинули, обороняючи свободу та демократію, у Вашінґтоні відбулась масова демонстрація 15-ти тисяч мотоциклістів, яка була влаштована для вшанування пам'яті героїв. Мотоциклісти приїхали до столиці ЗСА, щоб пригадати американській владі про вояків, які пропали без вісти під час В'єтнамської війни. Влада нараховує понад 2,300 американців, з яких 539 пропали без вісти в Ляосі, та вважає, що вони загинули. Комуністичні влади жодної з цих країн не подали жодних відомостей про долю американських вояків, які пропали на їх території.

Михайло Кучер

ДЕНЬ ЗЕМЛІ І ЧОРНОБИЛЬ

22-го квітня 1990 року у цілому світі пройшло святкування Дня Землі. У світі взяло участь 200 мільйонів людей у 140 країнах. Свято призначено для захисту нашої пляністи від забруднення, починаючи з її поверхні аж до глибини морів та океанів, до вулиць міст, до повітря над тими містами.

Викиди отруйних речовин у повітря останніми роками досягли катастрофальних розмірів. Шкоду від тих викидів у повітря можна порівняти хіба з Чорнобильською катастрофою. Світ може загинути не тільки від атомової війни...

Свято „Дня Землі" пройшло і в СССР, але не в таких розмірах, як у вільному світі. У Совєтському Союзі це свято асоціювалось із „ленінськими суботниками", які відбувались приблизно в день народження Леніна-Ульянова... В СССР відома картина такого „суботника". Ленін обов'язково тягне якусь колоду.

У Києві збори на захист Землі збіглися з четвертою річницею — 26-го квітня — Чорнобильської катастрофи. Тільки тепер стали більш-менш відомо розміри цієї української всенаціональної катастрофи. Ця річниця ще раз підкреслила основні риси совєтсько-московської окупаційної влади в Україні — некомпетентність і нечесність, яка межує із свідомим злочином. Тільки чотири роки після катастрофи складається перспективний плян ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Врешті бездарна і злочинна влада прийшла до переконання, що дешевше збудувати нові села на заражених радіяцією територіях, як витрачати засоби й дорогий час на дезактивізацію заражених територій. І досі частина населення Білорусії та України продовжує жити в радіоактивних місцевостях.

Страшна також доля „ліквідаторів", себто тих, хто своїм життям гасив пожежу на Чорнобильській АЕС. Тільки тепер стало відомо, що „ліквідатори", які були і є на лікуванні в Харківському медико- технологічному Інституті були і є в таких тяжких соціяльних умовах, що проголосили голодівку не так в обороні себе, як в обороні своїх родин. Їхні родини мерзли в холодних помешканнях. Влада не забезпечила такі родини вугіллям для огрівання помешкань.

Досі не вирішено питання, хто має платити пенсії ліквідаторам. Ніхто не бере їх на соціяльне забезпечення. Підприємства, в яких до трагедії працювали „ліквідатори", відмовляються мати з ними щось спільного. Зовсім недавно був оформлений плян ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. Реалізація пляну буде коштувати 20 мільярдів карбованців. Плян затверджено, але невідомо звідки взяти гроші на його реалізацію. Фінансовий стан Совєтського Союзу також катастрофальний. Необхідні реформи не запроваджуються в життя. Уряд боїться наслідків економічних реформ. Треба захистити мало і середньо заробляючі маси населення від неґативних економічних наслідків реформ-безробіття, наприклад, і підвищення цін. Нова економічна реформа буде реалізована аж 1991 року і стане ринковою. Совєтське правительство більше боїться суспільних вибухів, як поганого економічного становища в Совєтському Союзі. Академік С. Шаталін, член президентської ради, одверто сказав, що реформа, (яка привела б до масового безробіття) абсолютно неприємлива. В СССР бояться навіть слова безробіття і замінюють його словом, „незанятість населення". Ніби помагає!?

Економічні реформи в СССР почнуться при кінці 1991 року. Страхом перед соціяльними вибухами можна пояснити з поспіхом прийняття Верховною Радою СССР закону про податки. Згідно з тим законом податок з перших 100 карбованців зменшується до 30 відс. Сільське населення в податках прирівнюється до міського.

Протягом трьох років обіцяно ліквідувати податок на неодружених і самітників. Більше будуть платити люди інтеліґентських професій.

З ЦК КПСС прийшло попередження, що не можна миритися з критикою принципових основ соціялізму. Справді ідеться тут про те бути чи не бути соціялізмові. Старе гамлетівське питання. Новий устав КПСС дозволить уникнути розколу партії. Хто не згоден з партійною лінією може вийти з партії — так недавно сказав Горбачов. Тоді буде можлива консолідація партійних рядків біля плятформи КПСС.

1970 рік був першим, коли відзначено День пляніти Землі. З того часу світ дуже змінився, змінилось мислення людей. Виявився тісний зв'язок між суспільною структурою і природними умовами. В самому СССР маємо Чорнобильську катастрофу, висихають Каспійське та Аральське моря. Чорне море неможливо забруднене. Гине риба. Висихають Дніпро, Волга, Байкальське озеро. Зникає казковий український чорнозем враз із карпатськими лісами, полонинами та унікальними травами. Якщо людина не схаменеться — завтрішній день невідомий.

Українці в діяспорі плянують допомогти Україні. Політичної альтернативи ми не маємо, тому обмежуємось матеріяльною допомогою, але не звертаємо уваги, що така допомога залежить також від совєтських законів і звичаїв. Наш улюблений вираз „звільнення", або й „незалежність" не мають належного оформлення. Політичного оформлення. Тут варто пригадати — чи знати — що сталося з допомогою Заходу потерпілим від землетрусу у Вірменії. Щедра, багатомільйонова допомога Заходу опинилась в кишенях номенклятури. Потерпілі від землетрусу дістали тільки яких 15 відс. допомоги.

Петро Й. Потічний

ЗУСТРІЧ УКРАЇНСЬКИХ І ПОЛЬСЬКИХ ПАРЛЯМЕНТАРІЇВ

Колишній палац Потоцьких і Понятовських у Яблонній біля Варшави був осідком справді небуденної події. Тут в днях 4-го і 5-го травня 1990 року, на запрошення Фундації Стефана Баторого та Центрально-Східньо Европейського Форуму, проходила зустріч парляментаріїв України і Польщі присвячена українсько-польським взаєминам.

Програма нарад, якою в першому дні проводив маршалок сенату Анджей Стельмаховський, а в другому дні Михайло Горинь, заторкнула цілий ряд питань які потребують уваги на шляху кращих відносин поміж Польщею і Україною. Коротке, кінцеве комюніке говорить про те, що в зустрічі обох сторін прозвучали слова правди „про взаємні помилки і кривди протягом цілої історії, а зокрема, особливо в XX столітті", що обидві сторони „висловили жаль з приводу взаємних кривд", та що „підкреслено наявність спільних пов'язань, що зближують обидва народи".

Крім участи в пленумі, українську делеґацію прийняли також маршалок сойму М. Козакевіч, голова Комітету в справах радіо і телебачення А. Дравіч, міністер культури Ізабелля Цивінська, міністер освіти Г. Самсонович, Здзіслав Найдер, голова громадського комітету „Солідарности", та побувала в Центральному бюро плянування. У конференції брали участь визначні особистості теперішньої політичної верхівки Польщі: Б. Ґеремек, міністри Є. Вуттке, Зофія Куратовська, Я. Куронь, посли З. Буяк, А. Міхнік, В. Мокрий, сенатори А. Вельовейський, Я. Мусял, Я. Онишкевіч, Р. Ґановіч, та інші, серед яких варто згадати Богумілу Бердиховську, та З. Янаса, які дуже причинилися до успіху зустрічі. Прем'єр Польщі Тадеуш Мазовецький був присутнім на бенкеті та мав нагоду познайомитися з учасниками нарад під час коктейлю, влаштованого організаторами зустрічі. На зустріч наспів також лист від Єжи Ґедройца, редактора Паризької „Культури", який прочитано підчас бенкету. Офіційну частину зустрічі закінчено прес конференцією та коротким комюніке. Крім цього для українських учасників зустрічі влаштовано обід в одному з кращих ресторанів Варшави „Базилішек". Дуже теплою випала зустріч з керівництвом Об'єднання Українців Польщі, (ОУП) Ю. Райтом, Проф. Д-р С. Козаком, редактором „Нашого Слова", Вербовим, редактором журналу „Зустрічі", М. Чехом, та іншими провідними членами, які влаштували спеціяльний сніданок для гостей з України.

Крім українських парляментаріїв Ореста Влоха, Богдана Гориня, Михайла Гориня, Ігоря Деркача, Івана Драча, Дмитра Павличка, Мирослава Поповича, Вячеслава Чорновола, та Михайла Швайки в ролі експерта виступав львівський історик і член НТШ Сергій Лилик, а в ролі обсерваторів проф. д-р Богдан Осадчук з Берліну, та проф. д-р Петро Й. Потічний з Канади. До участи не запрошено представників ОУП, як також не було представників польських організацій України, хоч про обид ві меншини та їхні проблеми і турботи на зустрічі говорилося хіба найбільше.

В дискусії, яка проходила на дуже високому рівні, звернено увагу на необхідність створення спільних груп дослідників, які по мірі відкриття архівів зроблять спробу об'єктивної оцінки історії обох країн та народів. Дуже сильно наголошено потребу зламу всіх неґативних стереотипів, перегляду підручників в тій частині, що стосується українсько-польських взаємин і усунення всіх перешкод в політичній і господарчій сферах, які перешкоджають порозумінню між українцями і поляками.

В історичному аспекті найвагомішою подією, яка неґативно заважила на польсько-українських відносинах, українська сторона вважала польсько-українську війну в 1918 році, знищення ЗУНР, та окупаційну політику на українських землях, прилучених до Польщі. Погоджуючись на потребу стабільности границь між Україною і Польщею, обі сторони ствердили, що це не заважить неґативно на добросусідських політичних, господарських та культурних взаєминах, спеціяльно, коли ці границі будуть відкриті для громадян обох країн, а внутрішню політику ціхуватиме пошана до культурних, економічних і політичних потреб національних меншин обох народів.

Найбільшою із перешкод на шляху до порозуміння українська сторона вважала й досі неполагоджену справу примусового переселен-

(Закінчення на стор. 4)

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Підкреслюючи позитивне

Я уже довгий час, відколи почав писати статті на братські теми, даю поради нашим відділам, щоб були активні і приєднувалися до братської і суспільної праці. В цих статтях я подаю відділам і нашим членам приклади акцій, які можна включити в категорію братської діяльности, я також прошу, щоб поодинокі відділи річно звітували із місцевої відділової праці, із своєї братської діяльности. Анкети, на яких ці звіти повинні бути написані, дають нам багато добрих вказівок в цьому напрямі. Там є вичислений цілий ряд різних і відмінних акцій, до яких даний відділ може прилучитися. Очевидно, це залежить від поодинокого Відділу, щоб вибрати собі найбільш відповідну йому ділянку.

Навіть, як число відділів активних на братському полі — невелике, я хотів би у цій статті дати приклад конкретних акцій, якими деякі із більш активних союзових відділів займаються. Очевидно, це не повний звіт активности даних відділів. Тут представлена лиш одна ділянка, якою ці відділи визначаються. Надіюся, що прочитання цієї статті спонукає деякі відділи в більшій мірі включитися у братську і громадську працю.

Відділ 125-ий, „Благовіщення", Чикаґо, Ілл. — звітує, що його члени реґулярно віддають свій час на обслугования культурних та виховних установ своєї української громади. А саме, троє членів цього Відділу — це вчителі в школах українознавства, а інші члени його допомагають при Українському Народному Музеї.

214-ий Відділ, „Чорноморська Січ", Нюарк, Н. Дж. — звітує, що більшість членів є членами вищеподаного Січового Спортового і Виховного Товариства. Члени цього Відділу часто є тренерами, провідниками та допомагають юним спортовим дружинам у таких спортах, як відбиванка, копаний м'яч, плавання, теніс та інші спорти. Ця праця проходить за своїм устійненим реґулярним порядком; члени цього Відділу жертвують найменше 900 годин праці і від 800-1,000 дол. річно, щоб допомогти цим спортовим дружинам.

Відділ 312-ий, „Просвіта", Плейнфілд, Н.Дж. — звітує, що члени Відділу, крім того, що вони є активними парафіянами місцевої української православної парохії, вони жертвують свій вільних час, щоб здобути фонди для парохії кожного тижня; вони роблять вареники і продають їх публіці по школах в споживчих крамницях і по фабриках. Цю діяльність в користь своєї парохії члени Відділу сповняють уже 23 роки.

34-ий Відділ, Братство „Св. Івана Хрестителя", Ричмонд, Ва. — Члени цього Відділу сповняють братську діяльність цим, що вони усвідомлюють не лише українську громаду в своїй культурі і національній спадщині, але й з великим успіхом зацікавлюють ними американську публіку. В громаді вони провадять лекції українських танців та курси бандури. Вони зобов'язані річно приготовляти до Ричмондського Міжнародного Фестивалю, передаючи вклад української культури, що його дала місцева українська громада. Цей Відділ може почванитися і своїми провідниками і охотниками, які працюють над цим, щоб гідно представити українську культуру на фестивалі.

Через останніх 13 років, римондська українська громада заслужила собі на велику пошану за свої виставки народного мистецтва, народної ноші, української кухні, народного співу і танцю. Таким чином кожний союзовий відділ може бути активним і творити добро своїй громаді.

Андрій Воробець
координатор

ДЕЩО ЗІ СТАТИСТИКИ В УКРАЇНІ

(м.б.) — В київській „Літературній Україні" в числі за 17-те травня ц.р. надруковано інтерв'ю з головою Комітету державної статистики УССР М.І. Борисенком. Беремо з нього деякі інформації: Населення УССР нараховує нині 51.8 мільйона. З цього 37.4 мільйона, або 72.7 відсотка українців, тобто тих, що мають у паспорті українську національність. Населення сіл зменшується драстично. Не подає числа російського населення, але нам відомо що його майже четверта частина, отже біля 12 мільйонів. Росіян в Україні, отже, більше як ціле населення таких країн як Мадярщина або Бельгія. Природній приріст населення — з народин на 1,000 найнижчий в цілому СССР. Мало багатодітних родин, тих у яких більш чим троє діток. Таких родин усього 3.2 відсотка. За останнє десятиріччя населення УССР збільшилось на 2 мільйони — 4 відсотки. В УССР діє 30,000 кооператив. Страйки охопили минулого року в УССР 222 підприємства. Україна обіймає 2.7 відсотка території СССР, а продукція її творить 16.1 відсотка цілого Союзу. Місячна квота мила в УССР на жителя: 114 ґрамів господарського мила (4 унції) і 100 ґрамів туалетного. Порівняйте скільки унцій мила сиплете у пральку на один раз, то зрозумієте, як там важко мати чисту сорочку.

ПРОГРАМА УРП

II.

В галузі охорони середовища існування

Створення українського республіканського контрольного органу нагляду та охорони середовища існування; реґулярне інформування населення про екологічну ситуацію.

Безумовне припинення будівництва АЕС з подальшим згортанням атомної енерґетики на основі економії електроенерґії та створення екологічно чистих джерел її видобування.

Розробка за участю міжнародних організацій комплексної програми відновлення і збереження життєвого середовища народу України.

Введення у практику кримінальної відповідальности за порушення екологічних норм.

В галузі релігії

УРП — за незалежну ролю релігії в житті українського суспільства задля духовного і морального відродження народів.

УРП відстоює права віруючих усіх конфесій на створення релігійних громад і вільне відправлення ними своїх релігійних обрядів а також рівноправність віруючих усіх конфесій.

УРП сприятиме братнім зв'язкам українських Церков між собою на користь ідеї незалежности України.

УРП виступає за відокремленість від держави як Церкви, так і атеїстичної пропаґанди.

В національному питанні.

УРП відстоює рівність перед законом усіх громадян України незалежно від походження та національности.

УРП домагатиметься державної ґарантії на національно-культурну автономію усіх національних громад в Україні.

УРП підтримує право кримських татар на повернення в організованому порядку до Криму і на політичну автономію в складі України.

УРП боротиметься проти розпалювання національного розбрату.

В галузі прав людини.

УРП у галузі прав людини стоїть на принципах, проголошених Загальною декляраціею прав людини ООН.

З питань соціяльної справедливости

УРП відстоює соціяльну справедливість як рівноправні для всіх можливості у вивченні свого творчого потенціялу, трудових здібностей, енерґії та підприємливости.

УРП вимагає об'єктивного визначення рівня життєвого мінімуму з реґулярною публікацією даних про нього, про прибутки різних соціяльних груп, індекси цін, динаміку інфляційних процесів, домагається їх компенсації шляхом своєчасного і систематичного підвищення прибутків груп населення, що мають низькі заробітки, пенсії чи стипендії.

УРП домагається поліпшення пенсійного забезпечення, соціяльного страхування незалежно від членства в профспілці.

УРП вимагає реєстрації безробітних та надання їм допомоги за рахунок держави.

УРП домагається запровадження в життя надійної й гуманної системи охорони здоров'я. Заробітна платня голови сім'ї повинна бути достатня для утримання сім'ї.

УРП виступає за скасування категорій моненклятурних працівників та їхніх привілеїв. Службові посади повинні надаватися за професійною компетентністю на конкурентній основі.

В галузі культури, науки, освіти.

Традиційний національний світогляд та моральні цінності об'єднують людей у неподільне ціле і водночас зумовлюють зміст і форму самовияву.

УРП вважає, що в галузі культури головним повинно бути культивування шляхетности духу, виховання самоповаги та національної гідности.

УРП підтримує відродження та розвиток національної культури українського народу, інших національних культур в Україні, як одну з головних умов оздоровлення суспільства й подальшого поступу.

УРП домагається повернення на Батьківщину всіх незаконно вивезених з України цінностей матеріяльної та духовної культури.

УРП надає особливої ваги культурним зв'язкам України з діяспорою.

Згідно з традиціями української педагогіки, основним осередком виховання людини, запорукою відродження українського патріотизму, індивідуалізму та гуманізму повинно бути родинне виховання. Перевага батьківського виховання перед державним повинна знаходити вияв у широкому виборі шкіл та факультативности викладання предметів.

Партія виступає за виведення наукових установ з підпорядкування всесоюзним центрам, за свободу наукової діяльности, за право створювати незалежні від держави наукові заклади.

Поруч із розвитком фундаментальних та прикладних наукових досліджень, партія виступає за відродження історичних, етнографічних та інших гуманітарних наук, розвиток яких гальмувала імперська адміністрація в Україні.

УРП виступає проти ідеологізації та мілітаризації освіти.

В міжнародній політиці

Зовнішня політика уряду України зобов'язана захищати інтереси української держави й народу України на міжнародній арені.

Українська держава має встановити дипломатичні взаємини з іншими державами.

Важливим напрямом міжнародної політики України повинні бути зв'язки з українською діяспорою. В період становлення державної незалежности України українська діяспора залучатиметься до створення дипломатичного корпусу та реалізації української міжнародної політики.

Закінчення буде.

ДЕМОНСТРАНТИ, ЯКІ ЗАЙМАЛИ центральну площу Букарешту і фактично бльокували центр міста, заявили про своє рішення закінчити хвилю протестів і розійтися по домах. Уряд, очолюваний Йоном Ілієску, проти політики якого і протестували демонстранти, опублікував з цього приводу заяву, в якій назвав відмову маніфестантів від продовження боротьби першим позитивним кроком на шляху до створення єдиного національного фронту на підтримку революції. Демонстранти пояснюють рішення припинити протести не зміною своїх поглядів чи політики уряду, а лише небажанням допустити до смерти 18 осіб, які вже три тижні продовжують голодівку. Вони, однак, мають намір продовжувати боротися за те, щоб змусити зрезиґнувати тимчасовий уряд Ілієску, який найближчим часом вступить в силу вже на законних підставах.

Пам'яті повстанця і вояка Армії УНР

У Філядельфії помер 19-го лютого 1990 року, на 90-му році життя Аврам Шкрабалюк, похований на кладовищі у Ленґгорні, Па.

Покійний, селянський син, родом з Поділля, був самітний, більше десяти років прожив у Ґлен Спей, Н. Й., пізніше переселився у „Вознесіння" у Філядельфії, звідки його перевели у старечий дім, де й помер.

А. Шкрабалюк 19-літнім юнаком пішов у повстанський загін отамана Якова Шепеля (1894-1921), що оперував проти большевиків на Літинщині й Вінничині на Поділлі у 1919-20 роках. Отаман Шепель співпрацював з Армією УНР і коли його загін не міг встояти перед большевицькою перевагою, він приєднався до реґулярної Армії УНР, був убитий підісланим аґентом, коли повертався з Галичини на Літинщину з новими інструкціями для повстанців. Не всі повстанці-селяни мали й справжню зброю. Шкрабалюк жартом розповідав: „Вила на предохранітєль та й додому".

Селянський повстанський рух проти большевиків на Україні в роках 1918-22 — це велика і трагічна епопея визвольної боротьби України, на жаль ще й не дуже досліджена, хоч є й доба стаття на цю тему в ЕУ т. 6.

Після приєднання повстанського загону Я. Шепеля до Армії УНР, А. Шкрабалюк служив охороні Головного Отамана. Ця охорона була у ставці Головного Отамана, що знаходилась переважно у вагонах на залізниці і часто рухалась. Але С. Петлюра виїжджав на фронт і бував під обстрілом, лише з одним своїм адьютантом. Ген. Удовиченко нарікав на його необережність і ризковність. Фактично тоді С. Петлюра не мав ніякої охорони, а большевицькі роз'їзди проникали через несуцільну лінію фронту.

А. Шкрабалюк перебував у таборі в Каліші, пізніше з іншими військовими частинами виїхав на працю у Францію. Слабенькі були там заробітки для чужинців, але багато колишніх ветеранів Армії УНР лишилося у Франції, вона нагадувала їм Україну. Після останньої війни, Шкрабалюків приятель спровадив його після війни в Америку, тут він працював і прожив свої останні 15-18 років. Повстанець і вояк Армії УНР А. Шкрабалюк пригадав нам про великі події української новітньої історії. Вічна йому пам'ять. Нехай йому буде легкою американська земля.

Микола Кушніренко

КОНЦЕРТ СОЛІСТІВ КИЇВСЬКОЇ ОПЕРИ

Глен Спей, Н.Й. — Тут, в неділю, 3-го червня, на „Верховині" відбудеться концерт солістів Київської опери ім. Тараса Шевченка. Початок о год. 3-ій по полудні.

Учні з Йонкерсу відвідали Музей в Стемфорді

Учасники прогулянки до Українського Музею в Стемфорді.

В суботу, 5-го травня, учні школи українознавства при парафії св. Михаїла відвідали Український Музей в Стемфорді. Турою провадив о. диякон Ігор Міджак і цікаво пояснював учням про заснування музею. Також оповідав нам про історію мистецтва та про нашу старовинну й багату культуру, зразки зберігаються у цьому музию. Ця подорож учнів збагатила й скріпила знання своєї спадщини, яку дотепер знаходили лише у своїх шкільних книжках.

Українська громада Піттсбурґу — дітям чорнобильської трагедії

На заклик д-ра Зенона і Надії Матківських на зборах української громади в Піттсбурзі помогти дітям, що страждають в наслідок чорнобильської трагедії, громада відгукнулась конкретною й швидкою допомогою.

26-го березня подружжя Матківських і Марта Пісецька-Фарлі, представниця Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля (ФДДЧ) на Західню Пенсильванію і суміжні стейти, відвідали бюро братської фундації Brotheg's Brother Foundaton і на засіданні з Л. Гінґсоном, екзекутивним директором фундації і д-ром А. Ґалетою, медичним директором, розглянули справу потреби й практичної допомоги згаданим жертвам. Ця фундація згодилася співпрацювати з ФДДЧ, і М. Фарлі взяла на себе обов'язок координатора ФДДЧ на згадані терени трьох стейтів та функції зв'язкової з ФДДЧ в Ню Джерзі. Рішено доставити дітям: харчові продукти, вітаміни, ліки проти левкемії, шпитальні матеріяли і фарбу для малювання лікарень та все це доставити до магазину в Ню Джерзі до 20-го квітня ц. р. Працю розподілено між фундацією і пітзбурзьким комітетом ФДДЧ. Від фірми Г. Й. Гайнц отримано в слоїчках 70,000 фунтів курятини й воловини „джуніор", фірма Ілай Лиллі подарувала понад 5,000 ампулок онковіну, лікарства проти левкемії, а фірма Мобій Кемікал і Майклс лабораторії — 1,500 фунтів діточих вітамін „флістон", готових до транспорту.

Братській фундації пощастило віднайти зайвий для американського уряду шпиталь (колись він служив, як захисний будинок для громадян ЗСА в 50-х і 60-х роках) і перетранспортувати з околиці Рочестеру до Нюарку все те, що може послужити в Україні. Від фірми Пі-Пі-Джі Індастріс одержано 800 ґальонів фарби для малювання лікарень, клінік тощо. Для правильного вжитку цієї фарби М. Фарлі виклопотала у фірми 84 Ломбер 20 комплектів рольок із покривачками, тац, пензлів і покривал. Комітет ще докупив таку ж кількість цих матеріялів і долучив до пересилки 50 копій інструкцій українською мовою (в перекладі інж. С. М. Тимяка) щодо їх уживання. Отож вислано 40 повних комплектів до малювання.

Через тиждень після звітувань З. і Н. Матківських Комітет ДДЧ скликав ширші збори громадян для поінформування про критичний стан здо ров'я дітей, жертв чорнобильської аварії, у яких в наслідок радіяції появились левкемія, пістряк щитовидних залоз і катаракти. На збори запрошено людей, які могли б помогти в акції, медичних спеціялістів і представників преси. Присутніми були предствники члени фундації д-р Антоні Ґалета і Лук Л. Гінґсон, д-р Джозеф А. Гортон, директор діяґностики неврорадіології при Презбитеріянському шпиталі в Піттсбурзі, і д-р Володимир Жизневський, невролог клініки Вілінґ у Вест Вірджінії. Від преси був Кларк М. Томас, редактор „Піттебурґ пост-ґазет" і журналіст Богдан Годяк. Присутні засудили совєтський уряд за злочинну поведінку супроти українських дітей і всього українського народу.

У висліді зборів появились у з гаданій газеті репортаж і редакційна стаття про Чорнобиль.

На зборах, що їх організувала М. Фарлі і які відбулися в домівці „Самопоміч", було понад 50 осіб. До екзекутивного комітету ДДЧ на західню Пенсильванію і суміжні стейти входять: голова — інж. Михайло Корчинський, заступник голови — інж. Сидір М. Тимяк, скарбник — Таїса Корчинська; інж. Михайло Комічак, директор радіостанції WPIT і української радіопрограми, мґр М. Пісецька-Фарлі і мґр Євген Монастирський.

Н. Н.

Під час зустрічі (зліва): М. Комічак, Т. Корчинська, М. Корчинський, К. Томас, д-р В. Жизневський, М. П. Фарлій, д-р Д. А. Чортон, С. М. Тимяк, Л. Гінґсон.

В Пармі вшанували молодого діяча

Нагородження Мужа Року в українському православному соборі св. Володимира (зліва): о. Іван Наконечний, настоятель, Мартин Тремблій з нагородою Мужа Року, Омелян Павлишин, голова братства, о. протопресвітер Степан Ганкевич, настоятель-емерит.

В неділю, 22-го квітня, Український православний собор св. Володимира в Пармі, Огайо, влаштував великодній обід — спільне свячене з участю 300 парафіян та приходжан. Під час цього річного обіду, Братство св. Володимира вручило 27-му з черги нагороду Мужа Року відданому парафіянові. Мартинові Тремблієві за зразкову працю, як голова 42-ої Конвенції Української Православної Ліґі, що відбулася минулого року в Пармі. Мартин одружений із Ґейл Шарфал та працює як інженер в Ґудір корпорації. Крім ліґи Мартин також є членом церковного хору при соборі.

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в ЗСА
повідомляє, що літом 1990 р. відбудуться такі

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ

1. Окружні виховно-вишкільні табори 1990 р.

Бобрівка - North Colebrook, CT
від 7. - 20. липня 1990р.
Табір для 7-8-літнього новацтва
від 7 до 28 липня 1990 р.
Табір УПН
Голоситись: Dr. T. Samotulka
900 Robin Road
Somerville ,NJ 08876
(201)874-8890

Вовча Тропа - East Chatham, NY
від 7. - 28. липня 1990р.
Табори - УПН і УПЮ
Голоситись: Sonia Slobodian
155 Vineyard Road
Edison, NJ 08817
(201) 287-0287

Новий Сокіл - North Collins, NY
від 7. - 28. липня 1990р.
Табори - УПН і УПЮ
Голоситись: Jaroslaw Pryshlak
30 Zittel Street
Buffalo, NY 14210
(716) 827-8506

Писаний Камінь - Cleveland, OH
від 7-28-го липня 1990 р.
Табори - УПН і УПЮ
Голоситись: Dr. Z.M. Holubec
6908 Anthony Lane
Parma, OH 44130
(216) 888-4211

Табори станиці Чикаго
від 15.липня до 4. серпня 1990р.
Табори - УПН і УПЮ
Голоситись: Mrs. M. Kulchycky
446 W. Aldine, Chicago, IL 60657
(312) 528-5637

2. Літні спеціялізаційні табори 1990 р.

Спортовий табір
Дата: 28.липня - 11.серпня
Місце: Писаний Камінь (Cleveland)
Комендант: пл.сен. Нестор Нинка
Кошт: $295
Інформації і зголошення:
Nestor Nynka
67 Meadow Avenue
Franklin Park, NJ 08823
(201) 297-7053

Пташата
Дата: 1-7. і 7-14. липня (дві тури)
Місце: Союзівка (Kerhonkson, NY)
Вік учасників: 4 - 6
Комендантка: пл.сен. Маруся Дармограй
Інформації і зголошення:
Neonila Sochan
53 Brinkerhoff Street
Jersey City, NJ 07304
(201) 434-1017

Родинний табір
Дата: 11. - 18. серпня
Місце: White Mt. National Forest, Campton Campgrounds
Вік учасників: необмежений (родини)
Комендант: пл.сен. Ігор Рудько
Інформації і зголошення:
Ihor Rudko
396 Old Colchester Road
Amston, CT 06231
(203) 537-4051

Піонірський табір
Дата: 7. - 28. липня
Місце: Бобрівка
Вік учасників: 15-18
Інформації і зголошення:
Roma Cherepacha
57 Wade Street
West Haven, CT 06516
(203)932-4376

Майстерня новацьких виховників і батьків зацікавлених вихованням 7-річних новачат:
від 30 червня до 6 липня 1990 р.
Місце: Бобрівка
Голоситись: Dr. T. Samotulka
900 Robin Road, Somerville, N.J. 08876 • (201) 874-8890

3. Вишколи

Вишкіл Новацьких Впорядників
Дата: 4. - 18. серпня
Місце: Зелений Яр (Detroit)
Голоситись: Markian Hawryluk
504 E. Clark St. #13
Champaign, IL 61830
(217) 352-4607

Вишкіл зв'язкових
Дата: 10. - 13. серпня
Місце: Hunter, NY
Кошт: $100
Голоситись до 15.черня:
Borislaw Bilash
193 Midland Place
Newark, NJ 07106
(201) 372-7276

Вишкіл Юнацьких Впорядників
Дата: 10. - 17. серпня
Місце: Hunter, NY
Голоситись: Borislaw Bilash
193 Midland Place
Newark, NJ 07106
(201) 372- 7276

Вишкіл Першої Допомоги та Юнацьких Впорядників
(Включає повну програму для American Red Cross certification)
Дата: 4. - 18. серпня
Місце: Новий Сокіл
Кошт: $300
Голоситись до 15.червня до:
Borislaw Bilash
193 Midland Place
Newark, NJ 07106
(201) 372-7276

КПСтаршина відповідає тільки за вищеподані табори на терені ЗСА.

За Крайову Таборову Комісію:

пл. сен. Софія Геврик
голова

ст. пл. Боян Онишкевич
реф. спеціялізаційних таборів

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 29-го травня 1990 р. відійшов у Вічність на 77-му році життя

наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДО

СВ. П.

АРКАДІЙ СІЛЮК

нар. 20-го січня 1913 р. в Луцьку, Волинь.

ПАНАХИДА у середу, 30-го травня 1990 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА буде відслужена у четвер, 31-го травня 1990 р. о год. 9:30 ранку у тому ж похоронному заведенні, після чого Тіло буде перевезене на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Безмежним горем прибиті:
дружина — КЛАВДІЯ
син — АРКАДІЙ з родиною
внучка — КЛАВДІЯ АЛЕКСАНДРА

У ТРЕТЮ ДУЖЕ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
МУЖА та БАТЬКА

бл. п. проф. д-ра

ПЕТРА Ю. СТЕРЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в українському католицькому митрополичому соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па.
в понеділок, 18-го червня 1990 р. о год. 6-ій ранку

Просимо про молитви за спокій Його душі.

ДРУЖИНА та ДІТИ

В ПАМ'ЯТЬ ДОРОГОГО МУЖА

бл. п.

Володимира Мазура

в третю річницю смерти — 4-го червня 1987 року

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

відбудеться

в суботу, 2-го червня 1990 р. о год. 5-ій по пол.
в церкві Пресвятої Богородиці
при 62nd Lindbergh Blvd., Philadelphia, Pa.

В понеділок, 4-го червня 1990 р., о год. 9-ій ранку
в церкві свв. Петра і Павла
при 100 Penn St., Clifton Hghts

•

Я молюся за Твоє Вічне щастя, коли Ти є так близько Бога. Я молюся за Тебе мій дорогий Володимире. Ті люди, яких ми любимо завжди залишаються в нашім серці і в нашій пам'яті.

ВІЧНА ТОБІ ПАМ'ЯТЬ!

Твоя засмучена дружина ВІОЛЯ

П. Дорожинський взяв участь у з'їзді Української Гельсінкської Спілки

Київ (Пресова Служба ІСНО). — На запрошення Української Гельсінкської Спілки до Києва прибув ред. Павло Дорожинський, який 29-30-го квітня ц. р. брав участь у з'їзді УГСпілки, яка перетворилася в нову політичну формацію в Україні — Українську республіканську партію.

Першого дня з'їзду на передполудневій сесії П. Дорожинський виголосив привіт від Світової Координаційної Ради ІСНО, яка охоплює 36 установ, організацій і товариств в різних країнах нашого західнього поселення, а також передав привітання від редакції та читачів „Самостійної України".

У привітальному слові голова СКР ІСНО відзначив подиву гідну поставу цілого ряду борців — попередників Української Гельсінкської Спілки, таких як Оксана Мешко, Лев Лук'яненко, В'ячеслав Чорновіл, Михайло і Богдан Горині, Степан Хмара, Микола Горбаль, Богдан Ребрик та багато інших, які свєю відвагою і героїзмом в часі жорстокого переслідування і терору заманіфестували відданість ідеалам свободи української людини. Разом з тим згадав ген. Петра григоренка, Надію Світличну, Леоніда Плюща, Миколу Руденка, Ніну Строкату та інших, які провели велику працю як члени Закордонного Представництва УГС.

Основним бажанням багатьох поколінь українського народу, заявив голова ІСНО, є побудова Самостійної Демократичної Української Держави, що і стає також метою сьогоднішньої нової політичної формації. Своє слово П. Дорожинський закінчив глибоким переконанням, що у висліді дотеперішньої підготовчої праці та у висліді самого з'їзду буде створена справді самостійницька, соборницька і демократична політична партія, яка служитиме інтересам всого українського народу і яка допоможе українському народові стати суверенним господарем на своїй прадідівській землі.

Крім цілого ряду усних та писемнех привітів надійшов також привіт від президента Державного Центру УНР в екзилі Миколи Плавюка. Усний привіт від ДЦ УНР передав Михайло Герець.

На пополудневій сесії першого дня з'їзду було виголошено п'ять доповідей. У першому циклі доповіді виголосили: Богдан Горинь „Політична ситуація на Україні та необхідність створення нової партії" і Євген Пронюк „Програма нової партії". Другий цикл охоплював доповіді Михайла Гориня „Перспектива стосунків нової партії з іншими організаціями та партіями", Миколи Горбаля „Етика нової партії" та Павла Дорожинського „Ставлення діяспори до сучасної ситуації в Україні".

У висліді окремих рішень з'їзд схвалив перетворити Українську Гельсінкську Спілку на Українську республіканську партію, основною ціллю якої є відродження Самостійної Соборної Української Держави. Українська республіканська партія стає першою парляментарною партією України.

Відкриття з'їзду наступило після вступного слова голови організаційного комітету Петра Борсука та привітального слова основоположниці УГС Оксани Мешко. З'їзд прийняв програму нової партії, статут та резолюції. Як уже подавала Пресова Служба України, головою Української республіканської партії обрано Левка Лук'яненка, його заступниками Степана Хмару і Григорія Гребенюка. Крім цього обрано 75-членну Велику Раду, яка покликала до життя Секретаріят, до якого ввійшли: Олесь Шевченко, Василь Овсієнко, Петро Борсук, Роман Коваль, Олекса Миколишин, Діяна Бідочка та Петро Розумний.

У вівторок, 1-го травня ц. р., з рамени Української республіканської партії був організований похід, який під численними блакитно-жовтими прапорами вирушив з-під пам'ятника Т. Шевченка вулицями Києва на Байковий цвинтар. Тут перед пам'ятником першого президента УНР Михайла Грушевського зложили квіти представники діяспори М. Герець і П. Дорожинський та інші члени делеґацій. Від ДЦ УНР коротке слово виголосив Михайло Герець.

На могилах Василя Стуса, Юрія Литвина та Олекси Тихого зложено численні квіти. Серед цілої низки промов перший виступив зі словом голова ІСНО Павло Дорожинський, який разом з делеґацією, що складалася з представників різних осередків України, зложив у стіп могил трьох борців-героїв китиці квітів.

Делеґація на чолі з Оксаною Мешко зложила також квіти до пам'ятника Лесі Українки.

Окрема делеґація, до якої увійшли крім ред. Павла Дорожинського, інж. Михайла Гереця, голови Української Громади в Литві Людмили Жильцової, члена секретаріяту УРПартії Петра Борсука, до яких долучилася також група київлян, відвідала Бабин Яр, де склавши китиці блакитно-жовтих квітів, віддали поклін українським жертвам нацистських розстрілів.

Слово в пам'ять розстріляних німцями в лютому 1942 р. українських патріотів-націоналістів, що поховані у спільній могилі, виголосив Павло Дорожинський. Згадуючи тих, що тут геройчно полягли від рук окупанта, а між ними Олену Телігу, Михайла Телігу, Івана Рогача, Ореста Оршана-Чемеринського , Івана Рошка-Ірлявського, Дарію Гузар, Юрія Ігнатка, Василя Кобрина, проф. Гупала та сотні інших, та кож згадав і тих, що на чолі з заст. голови ПУН-ОУН О. Ольжичем, який опісля теж був закатований в концентраційному таборі Саксенгавзен, діяли в жорстокі воєнні часи в Києві та вели боротьбу проти обох окупантів українських земель.

Центр...

(Закінчення зі стор. 1)

— Що цікавого почують аматори української клясичної музики у цьому сезоні і коли він починається?

— Рада директорів Центру Української Культури, плянуючи свою програму, подбала, щоб мешканці Гантеру і гості, які приїжджають сюди на літні вакації, змістовно відпочили і духовно збагатилися. Багатьох з них Гантер притягує не тільки чудовою природою, гірським „карпатським" повітрям, але й своїми концертами. Гантер має характер літнього музичного фестивалю, куди з'їжджаються „вакаційники" з Канади, Польщі, Німеччини, Англії та інших країн, де живуть українці. Та й не тільки українці: нині нашою музикою захоплюються, цікавляться нею і чужинці.

Цьогорічний музичний сезон відкривається у суботу, 28-го липня. В цей день, а точніше увечорі, о 8-ій годині, у Ґражді відбудеться концерт струнного квартету ім. М. Леонтовича з Києва. Для всіх нас це неабияка подія.

Відбудуться концерти челістки Марії Чайковської і піяністки Юліяни Осінчук, співачки Віри Черни при акомпаньяменті піяністки Орести Цибрівської з Мюнхену. На спеціяльне запрошення ЦУК в Ґражді виступить з концертом київський піяніст Володимир Винницький, лавреат міжнародного конкурсу ім. М. Лонґ і Ж. Тібо у Парижі. Оскільки у ЗСА гостюють скрипаль Олег Криса і піяністка Тетяна Чекіна, вони теж погодилися взяти участь у концерті. З цікавими репертуарами познайомлять нас камерний ансамбль під керівництвом Томи Гриньківа, піяніст Микола Сук, оперний співак Павло Плішка. Лише перелік прізвищ вказує про високий мистецький рівень цьогорічних імпрез.

— А як виникла ідея проведення таких концертів?

— Цікавлячись музичним життям у ЗСА, я зауважив, що в нас немає балянсу між музикою народною і клясичною. На Заході критерієм культури народу є розвиток клясичної музики. А в нас переважала народна музика, яка мала аматорський характер. На перших порах з цим можна було миритися. Але часи мінялися і вимоги теж. І ось я задумав пропаґувати українську клясичну музику. Якщо раніше на еміґрації такої змоги ми не мали, то тепер можемо сміло виходити, як кажуть, між люди: у нас виросли професійні виконавці, якими можемо гордитися. І був би гріх, якби ми не використали можливостей ознайомити з українською клясичною музикою американських слухачів. Тому нашою головною ціллю є промощувати шлях українській музиці, зокрема клясичній, в американський світ силами українських професіоналістів, виконуючи твори таких популярних композиторів як Борис Лятошинський, Левко Ревуцький, Віктор Косенко, Василь Барвінський, Станіслав Людкевич, про яких американці майже не чули. Про це вони відкрито говорять, побувавши на наших концертах...

— Чи багато американців відвідує такі концерти?

— Якщо у перші роки на наших концертах бували переважно українці, а з американців чи інших національностей — лише одиниці, то нині коло 40 відсотків слухачів становлять неукраїнці. Маємо надію, що цього літа американської публіки буде не менше половини. Адже минулорічні концерти, зокрема, з участю гостей з України О. Криси і О. Слободяника мали великий успіх.

— Мабуть, їхні виступи не пройшли повз увагу американської преси...

— Місцева американська преса широко висвітлює наші концерти, присвячує їм цілі сторінки. Мушу сказати, що американських журналістів на концертах буває більше, ніж українських. Кореспонденти американських газет — постійні відвідувачі концертів. Вони стали нині найкращими нашими популяризаторами, пропаґаторами української клясичної музики та народного мистецтва, а їхні статті — найкращою реклямою для нас... Американська преса з захопленням писала про концерти гостей з України. Музичному критикові газети „Віндґем Джорнел", наприклад, особливо сподобалася соната-баляда Б. Лятошинського, яку виконав піяніст О. Слободяник. „Такий чудовий, на жаль, маловідомий твір варто було б частіше включати в концертні програми", — писав він на сторінках газети. Багато похвальних відгуків було і на виступ О. Криси та його дружини піяністки Т. Чекіної. Кореспондент „Віндґему Джорнелу" ніяк не міг зрозуміти, як могла маленька заля Ґражди, розрахована на 150 місць, вмістити понад 200 слухачів, що прийшли на концерт всесвітньовідомого скрипаля.

— Цьогорічні концерти збиратимуть, мабуть, не менше публіки...

— Звичайно, що після таких успішних виступів наших мистців і розголосу в газетах ми маємо вже чимало цінителів української клясичної музики, а стіни Ґражди не ґумові. Може бути, що невелика заля не вмістить всіх бажаючих. Тому щоб якнайкраще ознайомити американську публіку з нашим мистецьким надбанням, плянуємо дати ряд концертів у Ню Йорку, Нюарку, Філядельфії, Вашінґтоні, а можливо і в інших містах Америки. Таким чином ми розширимо свою діяльність і вийдемо за рамки „літнього фестивалю". Ми „покажемо" наших мистців у найбільш престижних концертних залях ЗСА, де матимуть більший доступ американські рецензенти з солідних газет. Наприклад, у цьому році київський піяніст В. Винницький виступить з концертом у Карнеґі Рісайтел Голл в Ню Йорку. Маємо надію, що на концерті буде багато американської публіки.

— Чи лише концертами славиться літній Гантер?

— Крім концертів проводимо курси народного мистецтва — писання писанок, вишивання, гри на бандурі, народних танків, роблення ґерданів, печення традиційного печива. Завдяки нашим старанням торік відкрилася постійна мистецька виставка, на якій щороку будуть показані мистецькі експонати з України. У суботу, 14-го липня, наприклад, о 8-ій годині вечора в Ґражді відкриється виставка обрядових рушників з різних областей України. У відкритті виставки візьме участь вокально-інструментальний ансамбль, який виконуватиме українські народні пісні. Влаштовуємо також показ мод.

* * *

„Робити політику культурою", — так дуже влучно схарактеризував працю ЦУК його керівник І. Соневицький. Ідея ця, безперечно, благородна. Адже в діяспорі нема якогось центру української культури, тому ЦУК — унікальний. Це справжній бастіон нашої культури у вільному світі.

Центр Української Культури робить велику справу. Писанки, гопак, вареники — все це добре, навіть дуже добре. Але не одними писанками живемо. Далеко більше можемо зробити музичною культурою, зокрема клясичною. Саме це і робить ЦУК. На жаль, культура, як зауважив І. Соневицький, ніколи не була прибутковою. А Центр розвивається, розширює свою діяльність, виходить за колишні рамки. Існує він завдяки матеріяльній (і моральній) підтримці української громади. Але у зв'язку з виступами висококваліфікованих мистців з України, з перенесенням частини концертів у престижні залі багатьох міст Америки, ЦУК повинен мати на це фінансові ресурси. Тому він звертається до української громади з просьбою включитися в акцію збільшення культурного фонду ЦУК. Пожертви на цю благородну ціль можна слати на адресу: Music and Art Center, P.O. Box 20, Jewett, N.Y. 12444. А якщо хтось хотів би отримати точніші інформації про ЦУК, може телефонувати на число: (518) 989-6479.

У БАҐДАДІ ВІДКРИЛАСЯ сесія керівників держав — членів Ліґи арабських країн, організована з ініціятиви лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата. Одним з основних приводів для зустрічі і одним з головних питань порядку денного нарад є проблема, зв'язана з масовою еміґрацією совєтських жидів в Ізраїль, яку арабські керівники вважають дуже небезпечним явищем, що загрожує „непоправно змінити демографію реґіону" і стати серйозною перешкодою на шляху досягнення мирного вреґулювання на Близькому Сході. Арабські керівники висловлюють стурбованість у зв'язку з невдалими спробами З'єднаних Стейтів і Єгипту переконати Ізраїль приступити до прямих переговорів з ПВО, яка проголошує себе єдиним можливим представником палестинців, які проживають на контрольованих територіях. Я. Арафат вважає, що можливість розселення на окупованих територіях совєтських жидів, які щодня прибувають в Ізраїль, становить серйозну загрозу для арабських інтересів на Близькому Сході.

Продовження..

(Закінчення зі стор. 1)

но, було складено заяву від Демократичного Бльоку з протестом і вимогою змінити голову робочої Президії.

Заяву не оголошено, оскільки Дмитрові Павличкові, який мав її відчитати не дали слова.

На початку обговорення пункту „різне" депутат з Вінниці Дідик у виступі звинуватив депутатів ДБ у тому, що вони нібито дезорганізують роботу сесії. При цьому депутат вжив таких висловів, як „хамство", „безкультур'я", „подкуп", що викликало справедливе обурення демократичних депутатів. Головуючий змушений був перервати виступ Дідика, виключивши мікрофон.

Було вирішено не обговорювати пункт „різне", а продовжити роботу з тимчасовим правильником, завдяки чому, очевидно, на кінець засідання його й було більшістю голосів прийнято за основу.

Денне засідання сесії 23-го травня розпочалось з обговорення чорнобильського питання. Головуючий зачитав присутнім постанову-проєкт ВР УССР „Про додаткові заходи по оздоровленню дітей, які проживають у зоні наслідків аварії на Чорнобильській АЕС". Головуючий оголосив склад тимчасової комісії депутатів з питань літнього оздоровлення дітей і текст звернення ВР УССР до Верховних Рад союзних республік. Близько двох годин тривало обговорення цих питань. Виступило кілька десятків депутатів.

Більшість депутатів виступили за якнайскорше вирішення кола питань, пов'язаних з лікуванням і оздоровленням дітей, говорилось про необхідність диспансеризації хворих, передачі для дітей санаторій, розміщення їх у екологічно чистих районах республіки, а також про прийняття допомоги від інших республік, зокрема, Литви. Пропонувалось зарахувати до списку хворих також дітей з інших областей, уражених забрудненнями не радіяційної природи.

Дискусію було припинено і депутати перейшли до обговорення порядку денного сесії. Найгостріші дебати розгорнулись під час розгляду пункту шостого порядку денного. Слід нагадати, що попередні п'ять пунктів, а саме ті, які визначали організаційні засади роботи сесії, були вирішені напередодні. Позиції депутатів-демократів та депутатів-консерватистів протиставилися і швидко поляризувалися. Консерватисти виступали за пріоритетність обрання голови ПВР УССР, голів уряду та постійних комісій ВР, а демократи наголошували на необхідности винести передусім на обговорення звіт ПВР та РМ УССР, далі — найважливіші для республіки питання: питання про суверенітет, а вже потім, перевірivши кандидатури та їх ставлення до цих питань, проводити вибори. На бік ДБ у цьому питанні перейшло не менше 70-85 консерватистів, у тому числі В. Івашко, але під час голосування пропозиція демократів зазнала поразки, і їх опоненти перемогли, п'ятьма голосами; проти пропозиції консерватистів голосувало 206 осіб. Після проголошення результатів голосування Михайло Горинь сказав, що Демократичний Бльок не братиме участи у дальшій роботі сесії, оскільки, за його словами, для багатьох депутатів становище України і будування концепції виходу з кризи є другорядними питаннями, для них підходить будувати концепцію „під голову ВР та голову уряду". "Народ нам цього не простить, бо такий підхід є в інтересах партократії". Криза в роботі ВР існувала до вечірнього засідання. 20-30% депутатів не брали участи у голосуванні, а кворум тих, хто голосував, приймав все нові і нові пункти порядку денного за консервативним сценарієм.

Після обідньої перерви знову спалахнула суперечка з приводу пріоритетности пунктів порядку денного сесії. Ряд депутатів, у тому числі і від більшости, висловили сумнів щодо правильности ухвали про те, щоби слухати звіт уряду після обрання голови ВР УССР. Депутати ДБ участи у дискусії практично не брали і не реєструвалися. О год. 4:40 було зареєстровано у залі 288 депутатів, тобто ¼ депутатів бойкотували засідання. Вісім депутатів від більшости запропонували переголосувати ухвалене рішення. Кравчук, один з ідеологів КПУ, висунув компромісову пропозицію: спочатку висунути кандидатів на **голову ВР, а потім — відкласти вибори і заслухати звіт уряду. 283 голосами проти 94 депутати вирішили скасувати свою попередню ухвалу та обирати голову після того, як вислухають урядовий звіт, у рамках якого депутат Лубківський запропонував виступити також колишній голові ВР Валентині Шевченко. Левко Лук'яненко, голова УРП, наголосив необхідність внесення змін у 6-ту та 7-му статті конституції УССР ще до обрання Голови ВР. Багато депутатів наполягали також на тому, щоб до обрання голови була ухвалена декларація про суверенітет УССР. Однак ці пропозиції так і не були поставлені під голосування. О год. 5:35 порядок денний було ухвалено.**

Зустріч...

(Закінчення зі стор. 2)

ня українців з їхніх споконвічних земель в т.зв. Акції 'Вісла' " в 1947 році, та консеквенції, які випливають з цього акту насилля над українською спільнотою у Польщі. Польська сторона з повним вирозумінням поставилася до цієї інтерпеляції українських парляментаріїв і запевнила їх, що старатиметься в найкоротшому часі провести через сойм спеціяльну ухвалу в цій наболілій справі. Міністер Вуттке прочитав проєкт ухвали, засуджуючи акцію „Вісла", в якій вжито засаду „колективної відповідальности" супроти українців в Польщі. В ній ствердженo, що „Сойм Речіпосполитої Польщі змагатиме до направлення кривд, які повстали в результаті цієї акції".

Кінчається цей проєкт словами: „Простягаємо руки до згоди. Це наш обов'язок перед майбутніми поколіннями".

Цю першу зустріч парляментаріїв України і Польщі треба вважати успішною. Парляментаріїв України трактовано як повновартісних партнерів. Очевидно, вже навіть близьке майбутнє покаже наскільки реальні були обосторонні бажання знайти шлях до порозуміння, і співпраці, та чи політична обстановка в обох країнах дозволить на дальші вагомі кроки в цьому напрямку. В Польщі проходять процеси політичної переорієнтації суспільства в сторону неонендецької візії майбутнього, з можливою її традиційною промосковською політикою. В Україні ж бачимо лише початки самостійної політичної дії, яка потребуватиме довшого часу для скріплення і розвитку навіть при невтральній настанові імперського центру в Москві.

Легкість, з якою говорять один з одним представники обох наших народів, випливає в паршу чергу з подібности культури і політичних традицій. В політиці — це не завжди ґарантія кінцевого успіху, але збуджує надію, що в спірних питаннях, якщо цього вимагають інтереси народу чи держави, можна знайти швидку розв'язку проблем. Сподіємося, що подібні зустрічі на рівні країн, як теж і на нижчих адміністративних щаблях продовжуватимуться з користю обох народів.

У СЕРЕДУ, 23-ГО ТРАВНЯ до Ватикану прибув перший надзвичайний посол Совєтського Союзу Юрій Карлов. У березні Москва та Апостольська Столиця відновили дипломатичні стосунки, що були перервані в 1917 році. Хоча новостворені зв'язки не є на висоті повних дипломатичних відносин, та обидві сторони погодилися на виміну своїми представниками. Дипломатичний представник Ватикану до Москви Архиєпископ Франческо Калазуонно минулого місяця відвідав СССР, де обговорював проблеми відносин між Ватиканом і СССР. Був він також на Україні, де українські католики домагаються леґального статусу для своєї церкви.